

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt

Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Europeiska kommissionens förslag till förordning om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner

Er ref: Ju2023/02232

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anför följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel anser att en frihet att avtala om affärer och transaktioner i näringslivet är fundamentalt och en nödvändig förutsättning för en väl fungerande marknadsekonomi. Avtalsfrihet som grunden för förhållande mellan kommersiella aktörer är det som såväl svensk som europeisk avtalsrätt bygger på.

Svensk Handel delar uppfattningen att långa betalningstider kan vara ett allvarligt problem för vissa mindre näringsidkare och inom vissa branscher. Vi har full respekt för att sena betalningar skapar likviditetssvårigheter och ökar affärsrisken för dessa drabbade näringsidkare.

Svensk Handel anser att EU -kommissionens förslag om en tvingande förordning om högst 30 dagars betaltid för alla fakturor, utan möjlighet till att avtala om annat, är ett för långtgående ingrepp i avtalsfriheten. Även förslaget om automatisk dröjsmålsränta är ett allt stort ingrepp i avtalsfriheten.

Svensk Handel avstyrker förslaget.

Särskilda synpunkter

Långa avtalade betaltider kan vara ett problem för vissa näringsidkare men fyller ett viktigt ekonomiskt syfte för andra. Inom flera branscher i handeln sker betalningar till leverantörerna först när slutkonsumenten har betalt för varan. Många av de mindre och mellanstora företagen, i t e x klädes-, bokhandlar- och leksaks-branschen överlever bara genom att deras leverantörer erbjuder långa betalningstider. Även partihandeln är högst beroende av att kunna avtala om olika längd på betaltider.

För många företag inom handeln, som har stora lager för att vara konkurrenskraftiga, är en förhandling om betalningstider en betydande del av avtalet. En lagändring skulle få stora effekter på lagerhållning, likviditeten och konkurrensen, såväl nationell som internationell. Risken för snedvriden konkurrens ökar avsevärt då tredjelandsaktörer har möjlighet att erbjuda förmånligare betaltider än europeiska aktörer.

Bokhandlarbranschen är ett tydligt exempel av många branscher inom handeln som skulle få extrema effekter till följd av tvingande 30 dagars betaltid.

Böcker är en vara med låg lageromsättningshastighet. Tusentals nya böcker ges ut varje år och köps kontinuerligt in av bokhandlare som året runt tillhandahåller och exponerar ett brett sortiment under lång tid. Vissa böcker säljs i stora volymer och andra i enstaka exemplar. Försäljningen varierar kraftigt under året med toppar vissa perioder såsom under julhandeln och bokrean.

De betalningsvillkor som tillämpas i bokbranschen, med ömsesidig överenskomna betalningsvillkor om 60-90 dagar eller mer inte är ovanligt, har utformats under årtionden och krävs för att marknaden ska fungera. Böcker som ges ut i september, som är en stor månad för förlagens nytgivning, köps exempelvis in av bokhandeln även om många böcker säljs först i julhandeln. Kreditvillkoren i branschen är inte ett symptom på bristande funktion eller missbruk – de passar helt enkelt de mycket specifika egenskaperna i värdekedjan för böcker.

Förslaget i dess nuvarande form kommer orsaka extrema svårigheter för bokhandlare med stora negativa konsekvenser för förlag och författare och skulle i förlängningen även påverka mångfalden av litteratur negativt:

- Bokhandeln har redan idag pressad likviditet och klarar inte att betala för böckerna de köper in innan de sålts vidare till kunderna.
- Bokhandeln skulle tvingas fokusera på färre enskilda boktitlar med stor efterfrågan vilket skulle minska mångfalden i utbudet.
- Det skulle inte gå att genomföra den årliga bokrean som är årets näst största försäljningskampanj efter julhandeln utan dagens kreditvillkor.
- Bokhandeln som försäljningskanal skulle missgynnas i förhållande till stora online-plattformar.

Lagförslaget innefattar vidare en omfattande administrativ börda för företagen. Den ökade administrativa bördan i form av bland annat avtalsomskrivningar och uppgradering i faktureringsystem, ger inte de positiva effekter i praktiken som eftersträvas i en lagändring. Därtill kommer företagen få stora utmaningar med sin likviditet och tvingas söka finansiering på kreditmarknaden vilket kommer medföra ytterligare en administrativ börda men framför allt påtagligt högre finansieringskostnader.

Svensk Handel är starkt kritisk till avsaknaden av en gedigen utredning som vi anser måste genomföras innan lagändring av denna karaktär ska beslutas. Vi anser att det saknas ett omfattande analysarbete om effekter för såväl enskilda företag som näringslivet i sin helhet. Det saknas också en utredning som påvisar hur stort skyddsbehovet är, i vilka sektorer ett sådant behov finns och hur de ekonomiska effekterna av en lagändring enligt förslaget ser ut.

I övrigt ansluter Svensk Handel sig till Svenskt Näringslivs yttrande.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen för Näringspolitik Henrik Ekelund. Föredragande har varit näringspolitiska experten Bengt Nilervall.

SVENSK HANDEL

Henrik Ekelund

Bengt Nilervall